

Tips och råd!

Kryddväxter

Krydd- och medicinalväxter

Till denna grupp räknar vi både det som vi använder som smaksättare, gamla kulturväxter och växter med mer eller mindre dokumenterade medicinska egenskaper.

Att många av dessa växter dessutom har ett stort prydnadsvärde är ju bara ännu bättre! Utseendet på växten avslöjar också något om hur den vill växa. Timjan och rosmarin med sina smala barrliknande blad vill ha mycket sol medan körvel, citronmeliss och mynta med sin frodiga grönska trivs i halvskugga.

Läge: Många av de här växterna kommer från solstekta och varma trakter och är i sin hemmiljö anpassade för ett liv med extrema klimatsituationer såsom långa perioder av torka, medan andra växer på fuktiga och näringsrika ställen i naturen.

För att göra det enkelt och få ut mesta möjliga av odlingen är det lättast att förse dem med bra jord, lagom näring och vatten.

Odling i kruka går utmärkt. De flesta trivs bäst ute, men några är känsliga och behöver ett mer skyddat läge. Basilika trivs bäst inne eller i växthus. Det är alltid bra att skydda plantorna med lite skuggväv några dagar efter plantering.

Jord: De flesta kryddväxter trivs i lätt, mullrik men gärna sandblandad jord. De har inga stora krav på gödsling, men mår bra av kompost och naturgödsel i måttliga mängder. Smaken blir intensivare på torr och mager jord, men tillväxten blir kraftigare med mer näring och vatten. Kogödsel eller en giva benmjöl nermyllad sent på hösten eller tidigt på våren är lämpligt. De flesta växer på jordar med något högre pH och kan behöva tillskott av kalk. Lerjord måste lättas upp med barkmull och grus.

Förberedelse: Välj ut en varm och lagom solig plats i trädgården, gärna nära köket. Jordförbättra den befintliga jorden med kompost, kogödsel eller planteringsjord av bra kvalitet och eventuellt grus. Större stenar kan med fördel placeras ut, de blir både gångstenar och värmereservoarer.

Plantering i rabatt: Gräv en grop i den förberedda jorden, sätt i plantan, vattna rejält och fyll på med jord när vattnet runnit undan. Tryck till jorden och vattna igen. Vattna vid behov rejält under etableringen så går rötterna ner på djupet och växten tål torrperioder bättre. Sätt många plantor av varje, det är ju meningen att du ska kunna skörda frikostigt hela sommaren!

Plantering i kruka: Välj en stor kruka, det ger jämnare fuktighet och därmed bättre tillväxt och enklare skötsel. Det är lätt att välja för liten kruka när plantorna är små! Till krukodling ska du välja en bra jord med god struktur och långtidsverkande gödsel, såsom urnjord. Passa med vattning under hela säsongen. Näring ges varannan vecka, med början 4-6 veckor efter plantering. Vid samplantering tänk på att ge tillräckligt med utrymme för god tillväxt!

Skörd: Skörda successivt när växten har etablerat sig. Plocka blad efter hand. Klipper man topparna främjas bildningen av sidskott och skördetiden förlängs. Blommorna gör att blad tillväxten avstannar så klipp blommorna om du vill ha fortsatt tillväxt. De kan också användas! Skörd för vinterlagring görs oftast i augusti. Ska du torka kryddorna är det bra att plocka en solig dag på förmiddagen.